

навантажень та занять слід враховувати і процес адаптації до фізичних навантажень певної інтенсивності і тривалості, в ході якої розумова працездатність буде поступово носити більш стійкий характер. У цілому, ряд наведених досліджень встановив, що у студентів, які систематично займаються фізичною культурою і спортом виробляється певний стереотип режиму дня, більш високий рівень емоційної стійкості, розумової працездатності та пізнавальної діяльності. Цій групі студентів властиві відчуття обов'язку, вони успішно взаємодіють у роботі, яка потребує послідовності та напруженості, вільно вступають у контакт, більш винахідливі, тощо. Для практичного вирішення завдань фізичного виховання необхідно використовувати систему методів:

- когнітивні методи, які дають можливість студентам пізнати себе, особливості професійної діяльності, сутність і зміст фізичного виховання;
- креативні, які дозволяють студенту створити особистісний освітній продукт – цілепокладання, планування особистої траєкторії становлення;
- організаційні – практична реалізація програми – ігровий, змагальний та ін;
- контрольні, які коригують фізичне виховання і стимулюють до подальшого вдосконалення – рефлексія, самооцінка.

Використання цих методів дозволяє практично реалізувати систему. Компонентами системи, на які необхідно звернути увагу, є форми її організації. В офіційних документах основною формою організації фізичного виховання у вищому навчальному закладі є обов'язкові для всіх студентів навчальні заняття. Але вони не можуть у повному обсязі вирішити всіх завдань фізичного виховання, тому необхідно використовувати додаткові позанавчальні форми, саме вони дозволяють враховувати індивідуальний рівень підготовленості і здоров'я, а також інтересів і побажань кожного студента.

Це індивідуальні форми – ранкова зарядка, вправи протягом дня (міні-комплекси фізичних вправ), самостійні заняття, та групові – оздоровчі та спортивні заходи у вільний час. При цьому необхідно підкреслити, що підбираючи педагогічний інструментарій (засоби, методи, форми) на кожному занятті викладач повинен орієнтуватися на певний результат (студенти можуть навчитися не тільки умінням і навичкам правильно рухатися і виконувати різні вправи, але й оволодіти знаннями з самоконтролю показників здоров'я, розуміння зв'язку того, як закони біології, хімії, фізики, математики переломлюються в нашому тілі, визначають його фізичний стан і працездатність). Головна умова до результату – він повинен бути посилюючою і цікавою для студента, співвідноситься з його індивідуальними можливостями та інтересами. Впровадження таких нових систем на практиці показали результати, у яких рухова активність студентів зросла на 45%, також 72% студентів розробили індивідуальну систему розвитку, включивши в неї самостійні заняття фізичним вихованням.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Проведений аналіз роботи дав підставу зробити висновки, що фізична підготовка та відповідні фізичні навантаження неодмінно впливають на інтелектуальний розвиток і можливості студентів, а систематичні заняття фізичною культурою і спортом виробляють певний стереотип режиму дня, більш високий рівень емоційної стійкості, розумової працездатності та учбової діяльності, що забезпечують підтримку високого рівня пізнавальної активності в студентів ВНЗ. Нові підходи фізичного виховання, необхідність яких обґрунтована потребами сучасного суспільства, будуть більш успішними, якщо в педагогічний процес включатимуть різноманітні чинники фізичного виховання, та якщо за їх допомогою студентами буде осмислена позиція загальнолюдських цінностей до інтелектуального і фізичного самовдосконалення. **ПОДАЛЬШІ ДОСЛІДЖЕННЯ** в даному напрямку можуть стосуватися питанню вивчення мотивації, як основної детермінанти пізнавальної активності студентів в процесі фізичного виховання.

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Макаров Р.Н. Научные основы физической подготовки летного состава: учебник / Р.Макаров, Я.О. – М., 2007. – 920 с.
- 2.Монахова М. Педагогическое проектирование – современный инструментариий дидактических исследований / М. Монахова // Школьные технологии. – 2001. – № 5. – С. 5–7
- 3.Психологический словарь / под. ред. В.Давыдова, А. В. Запорожца, Б. Ломомова и др. – М.: Педагогика, 1983. – 448 с.
- 4.Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків та молоді:навч. посіб./ Т. Ю. Круцевич., М. І. Воробйов., Г. В. Безверхня. – К.: Олімп. Л-ра, 2011. – 224 с.:іл.. – Бібліогр. : С. 221–223.
- 5.Christopher J. G. physiological Tests for Elite Athletes, Australian Sports Commission / J. G. Christopher. – Human Kinetics, 2000. – 466 p.
- 6.Scott W. B. Demand for Flight Test Training Prompts to Expand Facilities / W. B. Scott // Aviation Week and Space Technology. – 1987. – Vol. 127. – N 6. – P. 40-43.
- 7.Cavanagh P. R. Mechanical and muscular factors affecting the efficiency of human movement / P. R. Cavanagh, R. Kram // Medicine and Science in Sports and Exercise. – 1985. – 17. – P. 326-331.

Сушко Р.О.

Національний університет фізичного виховання та спорту України

ПІДВИЩЕННЯ СПОРТИВНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ В ПРОЦЕСІ БАГАТОРІЧНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ БАСКЕТБОЛІСТІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СПОРТУ

Сушко Р.О. Підвищення спортивної майстерності в процесі багаторічного вдосконалення висококваліфікованих баскетболістів в умовах глобалізації спорту. В статті здійснено аналіз та узагальнення сучасних підходів до підвищення спортивної майстерності в процесі багаторічного вдосконалення висококваліфікованих баскетболістів в умовах глобалізації спорту вищих досягнень. Показано, що на початкових етапах багаторічної підготовки висококваліфікованих баскетболістів значущими є наступні критерії зростання спортивної майстерності: вік початку занять баскетболом і загальний стаж занять; спортивна підготовка під час навчання в коледжі, університеті; спортивна підготовка в професійному баскетбольному клубі та клубна кар'єра; статистичні показники змагальної діяльності під час виступів за національну збірну країни, статистичні показники змагальної діяльності під час виступів у закордонних європейських клубах або національній баскетбольній асоціації (США); спортивні досягнення, нагороди, звання, тощо.

Автором зазначено, що на становлення та розвиток спортивної майстерності висококваліфікованих баскетболістів впливають чинники глобалізації спорту вищих досягнень, зокрема міграції молодих перспективних гравців та їх концентрації в кращих світових центрах підготовки. За допомогою аналізу та узагальнення отриманих даних визначено спільні ознаки становлення спортивної майстерності та багаторічного вдосконалення висококваліфікованих баскетболістів на початкових етапах підготовки.

Ключові слова: баскетбол, амплуа, кваліфікація, підвищення, майстерність, етапи, підготовка, ознаки, міграція, глобалізація.

Сушко Р.А. Повышение спортивного мастерства в процессе многолетнего совершенствования высококвалифицированных баскетболистов в условиях глобализации спорта. В статье осуществлен анализ и обобщение современных подходов к повышению спортивного мастерства в процессе многолетнего совершенствования высококвалифицированных баскетболистов в условиях глобализации спорта высших достижений. Показано, что на начальных этапах многолетней подготовки высококвалифицированных баскетболистов значимыми являются следующие критерии роста спортивного мастерства: возраст начала занятий баскетболом и общий стаж занятий; спортивная подготовка во время обучения в колледже, университете, спортивная подготовка в профессиональном баскетбольном клубе и клубная карьера; статистические показатели соревновательной деятельности во время выступлений за национальную сборную страны, статистические показатели соревновательной деятельности во время выступлений в зарубежных европейских клубах или национальной баскетбольной ассоциации (США); спортивные достижения, награды, звания и пр. Автором отмечено, что на становление и развитие спортивного мастерства высококвалифицированных баскетболистов влияют факторы глобализации спорта высших достижений, в частности, миграции молодых перспективных игроков и их концентрации в лучших мировых центрах подготовки. С помощью анализа и обобщения полученных данных определены общие признаки становления спортивного мастерства и многолетнего совершенствования высококвалифицированных баскетболистов на начальных этапах подготовки.

Ключевые слова: баскетбол, амплуа, квалификация, повышение, мастерство, этапы, подготовка, признаки, миграция, глобализация

Sushko R. Improving sports skills in the process of long-term improvement in the conditions of highly skilled basketball players sport globalization. The article presents the analysis and synthesis of modern approaches to improve sports skills in the process of long-term improvement of highly skilled basketball players in a globalized elite sport. It is shown that in the initial stages of long-term preparation of highly skilled basketball players are significant growth following criteria sportsmanship: the age of the start of classes in basketball and the total length of employment; sports training during college, university, sports training professional basketball club and the club's career; statistics competitive activity during performances for the national team of the country, statistical indicators of competitive activity during performances in foreign European clubs or National Basketball Association (USA); sports achievements, awards, titles and so on. The author noted that the formation and development of sportsmanship highly influenced by the factors of globalization basketball elite sport, in particular, the migration of young promising players and their concentrations in the world's best training centers. With the help of the analysis and synthesis of the data identified common features of formation of sports skills and long-term improvement of highly skilled basketball players in the early stages of preparation.

Key words: basketball, roles, skills, boost skills, stages, preparation, signs, migration, globalization.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми підвищення спортивної майстерності в процесі багаторічної підготовки є значущими в сучасних умовах розвитку спорту вищих досягнень [3]. Підвищується конкуренція та соціальна значущість перемог, ігри провідних команд на офіційних змаганнях викликають значний інтерес уболівальників і фахівців галузі [2]. Крім цього, сучасний етап розвитку спорту вищих досягнень характеризується значним впливом чинників глобалізації на процес багаторічної підготовки висококваліфікованих спортсменів [1]. Значна міграція молодих і талановитих спортсменів, їх концентрація в кращих світових центрах підготовки, можливість зміни громадянства для виступів за національну збірну конкретної країни, або провідні професійні клубні команди – ці, та інші чинники вимагають обґрунтування та внесення змін до класичних підходів у побудові багаторічної підготовки висококваліфікованих спортсменів [5]. Світова практика підготовки висококваліфікованих баскетболістів дає достатньо матеріалу для аналізу та узагальнення: По Газоль (Іспанія), Емануель Джинобілі (Аргентина), Тоні Паркер (Франція), Андрій Кириленко (Росія), Яо Мін (Китай) і значна кількість інших видатних баскетболістів підвищували рівень спортивної майстерності в умовах, які, не завжди, відповідають класичним уявленням про побудову багаторічної підготовки [4, 6]. Це свідчить про актуальність і своєчасність даного напряму наукових досліджень. В роботі проаналізовано та узагальнено підходи до підвищення спортивної майстерності висококваліфікованих баскетболістів на початкових етапах багаторічного вдосконалення.

Мета дослідження – аналіз та узагальнення підвищення спортивної майстерності висококваліфікованих баскетболістів у процесі багаторічного вдосконалення з урахуванням впливу чинників глобалізації спорту вищих досягнень (на матеріалах початкових етапів багаторічної підготовки).

Виклад основного матеріалу досліджень. Аналіз кар'єрного зростання успішних гравців у баскетболі дозволяє визначити загальні тенденції спортивних кроків зірок. Отримані в процесі дослідження дані можуть бути дороговказом для спортсменів не тільки в якості спостереження за спортивними кумирами, але й як моделі розвитку та становлення спортивної майстерності баскетболістів вищої кваліфікації на різних етапах багаторічного вдосконалення. З метою визначення баскетболістів, кар'єрний шлях яких спонукає до педагогічних досліджень, обрано результати голосування головних тренерів команд-учасниць фінальних турнірів чемпіонатів Європи 2001-2015 рр. і журналістів, які висвітлювали перебіг подій на баскетбольних майданчиках чемпіонатів Європи 21-го століття. Після закінчення змагань впливові фахівці в області баскетболу

(тренери, менеджери, спортивні журналісти) заповнюють анкету, обираючи кращого гравця «MVP» і символічну п'ятірку кращих гравців чемпіонату за ігровими амплуа. Отримані дані представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Символічні збірні команди фінальних турнірів чемпіонатів Європи з баскетболу 2001-2015 рр.

Рік проведення	Амплуа гравців				
	розігрувач	атакувальний захисник	легкий форвард	важкий форвард	центровий
2001	Д. Муламеровіч (Хорватія)	Х. Туркоглу (Туреччина)	*П. Стоякович (Югославія)	Д. Новицькі (Німеччина)	П. Газоль (Іспанія)
2003	Т. Паркер (Франція)	*Ш. Ясікявічюс (Литва)	С. Штомбергас (Литва)	А. Кириленко (Росія)	П. Газоль (Іспанія)
2005	Т. Папалукас (Греція)	Х. К. Наварро (Іспанія)	Д. Діамантідіс (Греція)	*Д. Новицькі (Німеччина)	Б. Дьяо (Франція)
2007	Х. М. Кальдерон (Іспанія)	Р. Шишкаускас (Литва)	*А. Кириленко (Росія)	Д. Новицькі (Німеччина)	П. Газоль (Іспанія)
2009	М. Теодосіч (Сербія)	В. Спануліс (Греція)	Р. Фернандес (Іспанія)	Е. Лобек (Словенія)	*П. Газоль (Іспанія)
2011	Т. Паркер (Франція)	Б. Маккалебб (Македонія)	*Х. К. Наварро (Іспанія)	А. Кириленко (Росія)	П. Газоль (Іспанія)
2013	*Т. Паркер (Франція)	Г. Драгич (Словенія)	Б. Богданович (Хорватія)	Л. Клейза (Литва)	М. Газоль (Іспанія)
2015	С. Родрігес (Іспанія)	Н. Де Коло (Франція)	Й. Мачюліс (Литва)	Й. Валанчюнас (Литва)	*П. Газоль (Іспанія)

Примітка. * – кращий гравець «MVP» фінального турніру чемпіонату Європи

Представлені дані дозволяють стверджувати, що гравці «MVP», як правило, потрапляли до складу символічної збірної Європи з баскетболу багато разів. Яскравим лідером своєї національної збірної, гравцем, який протягом 15 років, що представлені в даному дослідженні, демонстрував ефективність і стабільність гри, єдиним баскетболістом, який отримав високий титул найкориснішого гравця чемпіонату Європи «MVP» двічі (2009, 2015) і шість разів (найбільше) обирався до символічної п'ятірки кращих баскетболістів чемпіонату Європи став іспанець По Газоль; трічі отримали довіру і визнання експертів – німець Дірк Новицькі, росіянин Андрій Кириленко і француз Тоні Паркер; двічі – іспанець Хуан Карлос Наварро. Всі вони, разом з югославом Предрагом Стояковичем і литовцем Шарунасом Ясікявічюсом, кожний у свій час, отримали титул гравця «MVP». Особливості зростання їх спортивної майстерності на різних етапах багаторічного вдосконалення, в якості кращих гравців фінальних турнірів чемпіонатів Європи в XXI столітті або гравців, які за результатами опитування ввійшли до символічної збірної чемпіонату, визначено в даному дослідженні. Потужний інтерес фахівців до зростання спортивної майстерності висококваліфікованих баскетболістів викликають біографічні дані видатних спортсменів з інших континентів. Для проведення таких досліджень відібрано дані аргентинця Емануеля Джінобілі (Південна Америка), китайця Яо Міна (Азія), австралійця Аарона Бейнса (Австралія) та двох американських баскетболістів: визнаної зірки Національної баскетбольної асоціації (НБА) Кобі Брайанта (Північна Америка) та кращого гравця «MVP» останнього чемпіонату світу 2014 року Кайрі Ірвінга (Північна Америка, Австралія). Вищенаведене дає змогу визначити глобальні тенденції в процесі становлення спортивної майстерності висококваліфікованих баскетболістів на прикладі розвитку спортивної кар'єри і підвищення спортивної майстерності видатних баскетболістів у процесі багаторічного вдосконалення. Ці тенденції пов'язані з міграцією перспективних баскетболістів, концентрацією молодих талановитих спортсменів у кращих світових центрах підготовки (таборах підготовки в США), що дозволяє якісно підвищити рівень підготовки, навіть з урахуванням чинників ігрового амплуа, що є своєрідним know how у процесі багаторічної підготовки. В таблиці 2 представлені антропометричні показники баскетболістів, кар'єра яких вивчалась, їх амплуа, громадянство і умови драфту в національній баскетбольній асоціації (номер у рейтингу, рік і команда, скауту якої обрали спортсмена).

Таблиця 2

Взаємозв'язок між інформативними показниками висококваліфікованих баскетболістів та їх драфтом у НБА

Гравці	Інформативні показники баскетболістів					
	Рік, країна народження	Громадянство	Зріст, см	Вага, кг	Амплуа	Драфт, №, рік, команда
Аарон Бейнс	09.12.1986, Нова Зеландія	Австралія	208	118	центровий	2009, не вибраний
Кобі Брайант	23.08.1978, США	США	198	96	атакувальний захисник	№ 13, 1996 Шарлотт Хорнетс*
По Газоль	06.07.1980, Іспанія	Іспанія	213	113	центровий	№ 3, 2001 Атланта Хокс*
Емануель Джінобілі	28.07.1977, Аргентина	Аргентина	198	95	атакувальний захисник	№ 57, 1999, Сан-Антоніо Спёрс*
Кайрі Ірвінг	23.03.1992, Австралія	Австралія, США	191	88	важкий форвард	№ 1, 2011, Клівленд Кавальєрс*
Андрій Кириленко	18.02.1981, СРСР	СРСР, Росія	208	105	важкий форвард	№ 24, 1999, Юта Джаз*
Хуан Карлос Наварро	13.06.1980, Іспанія	Іспанія	191	77	атакувальний захисник	№ 40, 2002, Вашингтон Уїзардс*
Дірк Новицькі	19.06.1978, ФРН	Німеччина	213	111	важкий форвард	№ 9, 1998, Мілуокі Бакс*
Тоні	17.05.1982,	Франція	188	84	розігрувач	№ 28, 2011,

Паркер	Бельгія					Сан-Антоніо Спърс*
Предраг Стоякович	09.06.1977, Югославія	Сербія Греція	206	100	легкий форвард	№ 14, 1996, Сакраменто Кінгс*
Йо Мін	12.09.1980, КНР	КНР	229	141	центровий	№ 1, 2002, Хьюстон Рокетс*
Шарунас Яскявічюс	05.03.1976, СРСР	СРСР, Литва	195	92	розігрувач	1998, не вибраний

Примітка. * – наявність взаємозв'язку між інформативними показниками і драфтом

Структуроване вивчення зростання спортивної майстерності висококваліфікованих баскетболістів дозволяє виокремити особливості та узагальнити отримані дані з метою виявлення схожих ознак успішності спортивного розвитку в баскетболі. Критеріями для аналізу сформовано наступні позиції зростання спортивної майстерності: вік початку занять баскетболом і загальний стаж занять; спортивна підготовка під час навчання в коледжі, університеті; спортивна підготовка в професійному баскетбольному клубі та клубна кар'єра; статистичні показники змагальної діяльності під час виступів за національну збірну країни, статистичні показники змагальної діяльності під час виступів у закордонних європейських клубах або національній баскетбольній асоціації; спортивні досягнення, нагороди, звання, тощо.

Початкові етапи багаторічного вдосконалення висококваліфікованих баскетболістів.

Кобі Брайант народився в сім'ї відомого баскетболіста НБА Джо Брайанта (зараз тренера) і Памели Кокс (сестри баскетболіста Чаббі Кокса, котрий також мав досвід виступів в НБА). Займатись баскетболом Кобі почав з 3 років, вільно володіє італійською та іспанською мовами (батько закінчував свою баскетбольну кар'єру в Європі, перебуваючи там з родиною). Завжди вболіваючи за команду НБА «Лос-Анджелес Лейкерс», Кобі вчився в школі Лауер Меріон (Ардмор, Пенсільванія) і був визнаний кращим баскетболістом серед школярів Америки в 1996 році. Після закінчення навчання в школі Брайант виставив свою кандидатуру на драфт НБА і був обраний клубом «Шарлотт Хорнетс», але керівництво «Лос-Анджелес Лейкерс» виміняло його на іншого гравця. Зразу після закінчення школи, почавши спортивну кар'єру в 1996 році в найсильнішій баскетбольній лізі світу за команду «Лос-Анджелес Лейкерс», Кобі не продовжував навчання, повністю присвятивши себе улюбленому виду спорту і протягом кар'єри не зрадив своєму клубу, захищаючи кольори виключно жовто-фіолетових.

По Газоль народився в сім'ї Меріси Саез і Агуста Газоля, почавши заняття баскетболом у школі. Дитинство провів у Іспанії, вже в шістнадцятирічному віці грав за юніорську команду «Барселони». Має молодшого брата Марка Газоля, котрий не загубився на баскетбольній арені та вдало виступав в НБА і за збірну Іспанії, отримавши у 2013 році визнання гравцем «MVP». У 1998 році, після перемоги в турнірі Альберта Швейцера, По ввійшов до складу дорослої команди «Барселона», де зіграв за сезон 1998-1999 років всього 11 хвилин. З того часу до обрання на драфті НБА залишалось ще три роки.

Кайрі Ірвінг народився в Мельбурні (Австралія), де його батько Дредерік Ірвінг грав за професійну баскетбольну команду «Буллін Бумерс». Через півтора року, коли родина повернулася до Америки отримав подвійне громадянство. Мати померла, коли Кайрі було чотири роки. За два останні роки навчання в школі Монкклера став провідним гравцем їх баскетбольної команди. В 2007-2008 роках у іграх шкільного чемпіонату показав вражаючу статистику: в середньому за гру набрав 26,5 очок, виконував 10,3 підбирання, 4,8 результативних передач і 3,6 перехоплень. Допоміг своїй команді виграти титул чемпіона штату Нью-Джерсі в своїй віковій категорії та отримав пропозиції спортивної стипендії від багатьох коледжів Америки. У 2010 році взяв участь у матчах всіх зірок шкільної ліги, організованих «Jordan Brand» і «McDonald's», отримавши звання найціннішого гравця. За підсумками сезону ввійшов у символічні збірну за версією журналу «Parade» і газети USA «Today», в фінальний список претендентів на приз «Джеймса Нейсмита» кращому баскетболісту серед школярів і був визнаний кращим баскетболістом штату Нью-Джерсі.

Андрій Кириленко народився в родині спортсменів. Геннадій Кириленко, батько Андрія, в минулому спортсмен, тренує жіночий футбольний клуб «Іскра» Ленінградська область. Мати Андрія, Ольга, в минулому баскетболістка, грала в командах «Буревісник», «Спартак» та ін. Народила сина в Іжевську (Удмуртська АО РФ), чоловік служив на той час в армії. Підкорювати Санкт-Петербург майбутній баскетболіст приїхав у чотиримісячному віці. Андрій ріс фізично розвиненим хлопчиком, захоплюючись плаванням, футболом і гандболом. З першого класу почав займатись баскетболом у ДЮСШ Фрунзенського району Санкт-Петербургу з першим тренером Васильєвим А.В. В чотирнадцятирічному віці в складі команди міста став чемпіоном Росії серед гравців 1981 року народження. За словами першого тренера, талант Андрія Кириленка був помітним відразу, але виокремлювали його ще й сила волі з неймовірним бажанням працювати.

В родині Дірка Новицькі мама, Хельга Новицькі, була професійною баскетболісткою і виступала за збірну ФРН на чемпіонаті Європи в 1966 році. Його сестра Зільке, також баскетболістка рівня національної збірної, після завершення своєї кар'єри працювала спортивним функціонером у НБА, а пізніше стала менеджером брата. У пошуку своїх талантів Дірк займався тенісом і гандболом. Зустріч з тренером Хольгером Гешвиндером (в минулому гравцем збірної Німеччини) визначила пріоритети Дірка щодо занять спортом і серйозного відношення до баскетболу в цілому. Спонукали до цього індивідуальні тренування з акцентом на кидок і передачу м'яча, що в майбутнього зробило його одним з найкращих баскетболістів світу.

Батько Тоні Паркера був професійним баскетболістом. Мати, Памела Файрсоун – професійна модель з Нідерландів. Тоні Паркер, нині титулований гравець збірної Франції, народився в бельгійському місті Брюгге, але виріс і вчився у Франції. В дитинстві захоплювався футболом і, можливо, баскетбол не дорахувався б славетного, в майбутньому, баскетболіста, якби не перегляд фільму про Майкла Джордана, який кардинально змінив його думки і мрії. Тоні почав активно тренуватись і швидко досяг дивовижних результатів, був запрошений у Національний інститут спорту і фізичного виховання в Парижі. Вже після декількох ігор у аматорській лізі, Паркер спромігся підписати вигідний контракт з «Paris Basket Racing». В 2000 році, в свої вісімнадцять, був запрошений на турнір «Nike Hoop», що відбувся в Індіанapolisі, вже тоді достойно, змагаючись на очах у видатних тренерів з визнаними професіоналами.

Предраг Стоякович народився в сербській родині Міодрага та Бьянки в хорватському місті Пожега. Під час війни на Балканах їм довелося переїхати в Белград, де Предраг в юному віці вже виступав за баскетбольний клуб «Црвена звезда». Сімнадцятирічним, в 1994 році, Предраг Стоякович переїхав до Греції, отримавши запрошення в баскетбольний клуб «ПАОК» (Салоніки), грецьке громадянство і нове прізвище Кініс. Через два роки з драфту НБА був обраний клубом «Сакраменто Кінгс», але до цього встиг прославити своє ім'я триочковим кидком за 2 секунди до кінця останнього матчу півфіналу серії плей-офф проти «Олімпіакоса», перервавши його п'ятирічну гегемонію в національному чемпіонаті.

Зріст юного Яо Міна в десятирічному віці пророкував високі перспективи – 165 см. Батьки Яо, в минулому професійні баскетболісти, тоді не знали, що їх сину довірять надзвичайно почесну місію двічі бути знаменосцем збірної КНР на Олімпіадах: 2004 року в Афінах (Греція) і 2008 року в Пекіні (Китай). Вже в підлітковому віці Яо Мін почав грати за «Шанхайських акул» і виступав протягом 5 сезонів за цю команду, ставши чемпіоном КБА.

Шарунас Яскявічюс, народився в Литві, але шкільні роки провів у школі Solanco High School в Пенсильванії. 10 років, проведені в США, далися взнаки при виборі професії баскетболіста і мріяв про виступи в найкращій світовій баскетбольній лізі НБА. І хоча в 1998 році його не обрав жоден клуб, його успішні виступи в США і за збірну Литви були попереду.

ВИСНОВОК. Вищенаведене дозволяє констатувати наявність низки спільних ознак на початкових етапах становлення спортивної майстерності та багаторічного вдосконалення висококваліфікованих баскетболістів:

- висококваліфіковані баскетболісти народились у спортивних родинах. У більшості в родині один або два професійні баскетболісти;

- родини висококваліфікованих баскетболістів мігрували. Майбутні зірки світового баскетболу народились у одній країні, в інших отримали початкову баскетбольну або спортивну освіту. Причини переїзду різні, від контрактів батьків до військово-політичних дій у країні, але в кожному випадку це допомагало гармонійному розвитку баскетбольної особистості. Це свідчить про значний вплив процесів глобалізації на розвиток і становлення спортивної майстерності висококваліфікованих баскетболістів;

- для висококваліфікованих баскетболістів звичайною є практика пошуку оптимального виду спорту та ігрової спеціалізації. На початкових етапах багаторічного вдосконалення майбутні зірки баскетболу займалися іншими видами спортивних ігор до остаточного обрання баскетболу справою життя.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК у даному напрямі ґрунтуються на необхідності детального вивчення процесів становлення спортивної майстерності за роки навчання в коледжах та університетах, що відповідає етапу підготовки до вищих спортивних досягнень. Вивчення та узагальнення таких даних дозволить визначити закономірності та особливості становлення спортивної майстерності висококваліфікованих баскетболістів до етапу максимальної реалізації індивідуальних можливостей в умовах чинників глобалізації спорту вищих досягнень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борисова О. Наукові й теоретико-методологічні засади викладання дисципліни "Професійний спорт" / О. Борисова // Освіта та педагогічна наука. – 2013. – № 3. – С. 39-48.
2. Павленко Ю. Организационно-методологические основы научно-методического обеспечения подготовки спортсменов / Наука в олимпийском спорте // Ю. Павленко. – 2015. – № 2. – С. 10-18.
3. Платонов В. Организационно-управленческие модели подготовки спортсменов высокой квалификации в условиях политизации и коммерциализации олимпийского спорта / Наука в олимпийском спорте // В. Платонов, Т. Ессентаев. – 2015. – № 2. – С. 19-26.
4. Arrietaa H. Relative age effect and performance in the U-16, U-18 and U-20 European basketball championships / Haritz Arrietaa, Jon Torres-Undaa, Susana María Gila, Jon Irazusta // Journal of Sports Sciences. – 2015. – № 14. – P. 1-5.
DOI:10.1080/02640414.2015.1122204
5. Luo L. Globalization and the rise of the chinese basketball market / Lin Luo, Yongguan Dai, Fuhua Huang // The International Journal of the History of Sport. – 2015. – Volume 32, Issue 10, P. 1321-1335.
6. Brauner T. Basketball footwear requirements are dependent on playing position / Torsten Brauner, Marc Zwinzscher, Thorsten Sterzing // Footwear Science. – 2012. - Volume 4, Issue 3. – P. 191-198.

Таможанская А. В.

Харьковская государственная академия физической культуры

ВЛИЯНИЕ ЗАНЯТИЙ ФУТЗАЛОМ НА ФИЗИЧЕСКОЕ СОСТОЯНИЕ ДЕТЕЙ 12-13 ЛЕТ

В статье рассматривается футбол как средство физического воспитания и развития школьников 12-13 лет, необходимая физическая подготовка, положительные качества, воздействующие на организм при занятии футзалом.

Ключевые слова: футбол, школьники, физическое состояние, физическая подготовка, качества.

Таможанська Г. В.. Вплив занять футзалом на фізичний стан дітей 12-13 років. У статті розглядається футбол як засіб фізичного виховання і розвитку школярів 12-13 років, необхідна фізична підготовка, позитивні якості, які впливають на організм при занятті футзалом. Фізична підготовка потрібна спортсмену будь-якого віку, кваліфікації і виду спорту. Однак кожен вид спорту пред'являє свої специфічні вимоги до фізичної підготовленості спортсменів. Фізична підготовка допомагає досягти гармонійного розвитку фізичних якостей, допомагає становленню основних рухових навичок будь-якому спортсмену.

Ключові слова: футбол, школярі, фізичний стан, фізична підготовка, якості.

Tamoganskaya A. V.. Influence the practice of futsal on the physical condition of the children of 12-13 years old. The article discusses the futsal as a means of physical education and development of schoolchildren of 12-13 years, the necessary physical training, the positive qualities that affect the body when playing futsal. Physical preparation is necessary for the athlete of any age, skill